

GEMEENTERAAD VAN HELMOND

Vergadering 12 maart 2003, agendapunt 18

Onderwerp	: Burgerinitiatief
Bijlage	: 47
B&W vergadering	: 28 januari 2003
Dienst / afdeling	: ST.BJZ

Secretariaat:
Postbus 909
5700 AX Helmond

Aan de heer J. Jaspers raadsgriffier van de gemeente Helmond Postbus 950 5700 AZ Helmond

Onderwerp: Initiatiefvoorstel
Verordening Burgerinitiatief

Geachte raadsgriffier

voor een leefbaar Helmond

Helmond 27 november 2002

Het college van B&W van onze gemeente daagde onze fractie bij de algemene beschouwingen begroting 2003 uit, om te komen met een initiatiefvoorstel inzake het mogelijk invoeren van een Verordening Burgerinitiatief in de gemeente Helmond. Nadat wij onze oren en ogen te luister hadden gelegd bij een collega gemeente, hebben wij nu het genoegen u hierbij een voorstel voor een "Verordening Burgerinitiatief gemeente Helmond " aan te kunnen beïden. Wij verzoeken u deze verordening op gepaste wijze onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen. Met als uiteindelijk doel om deze "Verordening Burgerinitiatief gemeente Helmond" in de raadsvergadering van 7 januari 2003 voor beraadslaging c.q. vaststelling voor te kunnen leggen. In afwachting van uw reactie. Helmondse Belangen, voor een leefbaar Helmond. Hoogachtend

Namens deze Berry Smits, fractievoorzitter
c.c. media

Aan de gemeenteraad,

Door het presidium van uw raad is aan ons college toegestuurd het initiatiefvoorstel van de fractie van Helmondse Belangen om over te gaan tot de vaststelling een Verordening Burgerinitiatief. De door de betreffende fractie ingediende stukken zijn aan ons college in kopie toegestuurd.

Ter zake willen wij het volgende onder de aandacht van uw raad brengen:

Bevoegdheid:

1. Het betreffende voorstel heeft betrekking op de autonome bevoegdheid van uw raad. Er is geen wet in formele zin die uw raad verplicht een verordening vast te stellen regelend het burgerinitiatief. Op de keper beschouwd wordt door vaststelling van een verordening uitwerking gegeven aan het petitierecht neergelegd in artikel 5 van de Grondwet. Bij vaststelling van de verordening verplicht uw raad zich om door burgers – procedureel correct - ingediende onderwerpen of voorstellen op zijn agenda te plaatsen en te behandelen. Uw raad is daar toe bevoegd op grond van het gestelde in artikel 149 Gemeentewet.

Juridisch kader:

2. De fractie van Helmondse Belangen opteert er voor om het burgerinitiatief in een aparte verordening te verankeren. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een door de Vernieuwingsimpuls Dualisering ontwikkeld landelijk model. Een andere mogelijkheid is om het Reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad aan te passen. Dat kan door hieraan een nieuw hoofdstuk 4a aan toe te voegen. Het betreft geen principiële keuze. Onderbrenging in het Reglement van Orde heeft het voordeel dat alle regelingen met betrekking tot de gang van zaken in uw raad ondergebracht zijn in een tekst. Anderzijds heeft onderbrenging in een afzonderlijke wettelijke regeling het voordeel van herkenbaarheid naar de burgers toe. In de toelichting bij het landelijk model wordt nog geopperd om de regeling voor het burgerinitiatief onder te brengen in de referendumverordening. Onzerzijds achten wij dat minder gewenst. De Verordening op het correctief referendum (raadsbesluit 4 december 2002, bijlage 270) heeft betrekking op al genomen raadsbesluiten, het burgerinitiatief heeft betrekking op nog te nemen raadsbesluiten. Relevant is voorts dat onlangs door de regering bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp inzake intrekking van de Tijdelijke Referendumwet (Tweede Kamerstuk nr. 28739 nr.3). Hierdoor ontvalt de verplichting om onder de in de Tijdelijke referendumwet genoemde voorwaarden een referendum te organiseren. Als dit wetsvoorstel kracht van wet krijgt zal uw raad een afweging moeten maken of een autonome referendumverordening moet worden vastgesteld.

Beleidsomgeving:

3. Het voorstel is een uitvloeisel van het streven om de rol van de raad als volksvertegenwoordiging te benadrukken. Het burgerinitiatief wordt landelijk gezien als een van de instrumenten om dualisering van het gemeentelijk bestel tot een succes te maken.

Inhoud:

4. Het voorgestelde burgerinitiatief opent de mogelijkheid voor burgers om concrete voorstellen aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen. Voorstellen moeten ondersteund worden door ten minste 50 initiatiefgerechtigden. Uw raad is bevoegd dit aantal te bepalen. Enerzijds geldt hierbij dat de drempel laag moet zijn wil het instrument effectief gebruikt kunnen worden, anderzijds kan een te lage drempel een negatieve uitwerking hebben op de werkzaamheden van uw raad en ons college. Hierbij dient ons inziens gezocht worden naar een middenweg. Wij hebben ons de vraag gesteld of – gezien de gemeentegrootte - niet aan uw raad in overweging gegeven moet worden de voorwaarde te stellen dat een verzoek voor een burgerinitiatief ondersteund moet worden door 250 initiatiefgerechtigden. Bedacht dient te worden dat naast het recht van burgerinitiatief individuele leden van de gemeenteraad het recht hebben om initiatiefvoorstellen in te dienen. Vaak gebeurt dat ook op grond van signalen uit de burgerij.
5. In artikel 4 worden grenzen bepaald met betrekking de onderwerpen waarover voorstellen aan de gemeenteraad gedaan kunnen worden. Wij kunnen ons daarmee verenigen
6. Artikel 5 heeft betrekking op de vormgeving van het in te dienen verzoek. Het lijkt ons raadzaam dat de initiatiefnemers alvorens over te gaan tot de formele indiening van een verzoek contact opnemen met de burgemeester als voorzitter van de gemeenteraad. Door hem kan desgevraagd al dan niet, technische, ambtelijke bijstand beschikbaar worden gesteld van de zijde van de griffie of het ambtelijk apparaat. Verondersteld mag worden dat uw raad zich eigener beweging op de hoogte zal willen doen stellen van de relevante juridische, financiële en beleidsmatige aspecten. De voorzitter van uw raad kan op de geschetste wijze hierbij behulpzaam zijn.

7. Artikel 6 bevat een regeling op grond waarvan de initiatiefnemers ervan verzekerd kunnen zijn dat de gemeenteraad binnen afzienbare tijd tot besluitvorming over gaat. Na toetsing van het burgerinitiatiefvoorstel in de gemeenteraad wordt dit voorstel bij toewijzing geagendeerd voor de eerstvolgende raadsvergadering. Dit sluit naar onze opvatting niet uit dat het betreffende voorstel voordien ook nog inhoudelijk besproken wordt in een raadscommissie als dat nodig mocht zijn om bepaalde zaken te verhelderen. De commissie kan voor dat doel een hoorzitting beleggen waarvoor de indieners van het burgerinitiatiefvoorstel en leden van ons college uitgenodigd kunnen worden.
Gezien de rol van ons college in het duale systeem achten wij het wenselijk dat wij in de gelegenheid gesteld worden onze opvatting over het ingediende burgerinitiatiefvoorstel te doen blijken aan de gemeenteraad. Dat kan gebeuren ter vergadering en/ of middels een schriftelijke reactie. Als dat laatste gebeurt ligt het in de rede dat deze reactie tijdig aan uw raad en aan de burgerinitiatiefnemers wordt toegezonden.
Door een goede voorbereiding van het burgerinitiatiefvoorstel, waarvoor onder 5, een suggestie is gedaan, kan een goede besluitvorming verzekerd worden.
8. Om praktische redenen wordt voorgesteld de verplichting van de burgemeester om jaarlijks verslag uit te brengen over de werking van het recht van burgerinitiatief te incorporeren in het door hem jaarlijks uit te brengen burgerjaarverslag.
9. In artikel 8 van de verordening wordt de termijn van inwerkingtreding benoemd. Hierbij is geen rekening gehouden met het nog van kracht zijn van de Tijdelijke referendumwet. Onzerzijds wordt daarom voorgesteld de tekst als volgt aan te passen: "Deze verordening treedt in werking zes weken na de bekendmaking hiervan, tenzij een inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum over deze verordening onherroepelijk is toegelaten"
10. Onzerzijds wordt voorgesteld een artikel 9 toe te voegen met betrekking tot de citeertitel van de verordening. Deze tekst luidt als volgt: Deze verordening kan worden aangehaald als "verordening burgerinitiatief Helmond 2003".
11. In de verordening is geen evaluatiebepaling opgenomen. Noodzakelijk is dat niet. Wel kunnen wij ons voorstellen dat uw raad bij de evaluatie van de dualisering aan het einde van de komende raadsperiode de werking van deze verordening aan een nadere beschouwing onderwerpt.

Voorlichting:

12. Wil het voorgestelde instrument om de burgers meer invloed te geven op de gemeentelijke besluitvorming effectief zijn dan is nodig dat hieraan ruimschoots bekendheid wordt gegeven. Ons staat hierbij voor ogen dat op de gemeentepagina in weekblad De Trompetter hiervan melding gemaakt kan worden evenals op de gemeentelijke website. Ook kan gedacht worden aan de uitgifte van een folder en aandacht hiervoor tijdens een uitzending van Gemeente TV. Het is aan uw raad c.q. het presidium om hierover duidelijkheid te verschaffen.

Kosten:

13. Kosten voortvloeiend uit vaststelling van deze verordening zullen naar onze mening inzichtelijk gemaakt moeten worden op een afzonderlijke begrotingspost. In voorkomend geval zal hiervoor een begrotingswijziging noodzakelijk zijn omdat tot op heden voor dit doel geen geld is geraamd.

Standpunt college:

14. Wij kunnen ons met de voorgestelde vaststelling van de verordening verenigen. Onzerzijds is om wetgevingstechnische reden gevraagd om artikel 8 en 9 aan te passen. Bijgevoegd is een in deze zin aangepast conceptbesluit.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester,
Drs. A.A.M. Jacobs.

De secretaris,
Mr. A.C.J.M. de Kroon.

BESLUIT

Bijlage: 47
Raadsvergadering d.d.: 12 maart 2003

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 januari 2003.
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

Vast te stellen de Verordening burgerinitiatief Helmond 2003, luidende als volgt:

Artikel 1.

In deze verordening wordt verstaan onder een burgerinitiatiefvoorstel: een voorstel van een initiatiefgerechtigde ter plaatsing op de agenda van de vergadering van de raad.

Artikel 2.

1. De raad plaatst een burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van zijn vergadering indien daartoe door een initiatiefgerechtigde een geldig verzoek is ingediend.
2. Ongeldig is het verzoek dat:
 - a. niet door ten minste 100 initiatiefgerechtigden wordt ondersteund;
 - b. een onderwerp als bedoeld in artikel 4 bevat, of
 - c. niet voldoet aan de voorwaarden, gesteld in artikel 5.

Artikel 3.

1. Initiatiefgerechtigd zijn degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad alsmede ingezetenen van de gemeente van zestien jaar en ouder die met uitzondering van hun leeftijd voldoen aan de vereisten voor het kiesrecht voor de leden van de gemeenteraad.
2. Voor de beoordeling of aan de vereisten voor initiatiefgerechtigdheid is voldaan, is de toestand op de dag van indiening van het verzoek bepalend.

Artikel 4.

Een burgerinitiatiefvoorstel houdt niet in:

- a. een onderwerp dat niet behoort tot de bevoegdheid van de raad;
- b. een vraag over het gemeentelijk beleid;
- c. een klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht over een gedraging van het gemeentebestuur;
- d. een bezwaar in de zin van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht tegen een besluit van het gemeentebestuur, of
- e. een onderwerp waarover tijdens de raadsperiode waarin indiening van het voorstel plaatsvindt door de raad een besluit is genomen.

Artikel 5.

1. Het verzoek ter plaatsing van een burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van de vergadering van de raad wordt schriftelijk ingediend bij de burgemeester.

2. Het verzoek bevat ten minste:
 - a. een nauwkeurige omschrijving van het burgerinitiatiefvoorstel;
 - b. een toelichting op het burgerinitiatiefvoorstel;
 - c. de achternaam, de voornamen, het adres, de geboortedatum en de handtekening van de verzoeker en zijn plaatsvervanger, en
 - d. een lijst met de voornamen, achternamen, adressen, geboortedata en handtekeningen van de initiatiefgerechtigden die het verzoek ondersteunen.
3. Voor de indiening van het verzoek wordt gebruik gemaakt van het door de gemeenteraad vastgestelde model.

Artikel 6.

1. De raad beslist in de eerstvolgende vergadering na de datum van indiening van het verzoek of het burgerinitiatiefvoorstel op de agenda van de vergadering van de raad wordt geplaatst, met dien verstande dat ten minste twee weken is gelegen tussen de dag van indiening van het verzoek en de dag van de vergadering waarin op het verzoek wordt beslist.
2. Indien de raad het verzoek afwijst wegens strijd met artikel 4, onder a, kan de raad het voorstel doorzenden aan burgemeester en wethouders.
3. Indien de raad het verzoek toewijst, dan agendeert hij het burgerinitiatiefvoorstel voor de eerstvolgende vergadering van de raad.
4. De burgemeester nodigt de verzoeker schriftelijk uit voor de vergadering waarvoor het burgerinitiatiefvoorstel is geagendeerd. De verzoeker of zijn plaatsvervanger heeft tijdens deze vergadering de gelegenheid om zijn burgerinitiatiefvoorstel mondeling nader toe te lichten.
5. Zo spoedig mogelijk nadat de raad over het burgerinitiatiefvoorstel een besluit heeft genomen wordt dit besluit bekendgemaakt door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze.
6. Tegelijkertijd met de bekendmaking wordt van het besluit mededeling gedaan aan verzoeker.

Artikel 7.

De burgemeester brengt over elk jaar een verslag uit over de werking van het recht van burgerinitiatief in de praktijk.

Artikel 8.

Deze verordening treedt in werking zes weken na bekendmaking hiervan, tenzij een inleidend verzoek tot het houden van een raadgevend referendum over deze verordening onherroepelijk is toegelaten.

Artikel 9.

Deze verordening kan worden aangehaald als: "Verordening burgerinitiatief Helmond 2003".

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 12 maart 2003, bijlage 47.

De raad voornoemd,
De voorzitter,

De griffier,